



## SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
24/2014	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	05.05.2014
29/2014	Kommunestyret	PS	19.05.2014

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FE - 026, FA - K20, TI - &01	14/822

### INTERKOMMUNALT SAMARBEID OM TILSYN MED FORSØPLING ETTER FORURENSNINGSLOVEN - INNGÅING AV AVTALE

#### Vedlegg:

Forslag til interkommunal samarbeidsavtale om forsøpling-CT  
Prosjektgruppens rapport 11414

#### Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret godkjenner at Vaksdal kommune inngår et interkommunalt samarbeid om kartlegging, tilsyn og oppfølging av forsøpling etter lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven). Samarbeidet etableres mellom kommunene Askøy, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund, Vaksdal og BIR AS. Oppgavene utføres av BIR AS, som drifter et felles kontor for utførelse av oppgavene etter forurensningsloven.

Samarbeidet etableres først som et to årig prøveprosjekt, med oppstart 1.1.15 og avslutning 1.1.17, med en intensjon om å få i stand en permanent ordning.

Vaksdal kommune bidrar sammen med de andre kommunene til finansieringen av prøveprosjektet fra 1.1.15 til 1.1.16 .

Kostnadene knyttet til samarbeidet dekkes innenfor ansvar ..... og innarbeides i budsjett og økonomiplan.

#### Formannskap/plan- og økonomiutvalet - 24/2014

#### FPØ - behandling:

Eirik Haga stilte spørsmål ved sin habilitet i saka. Med heimel i forvaltningslova § 6 e punkt 2 vedtok formannskapet samrøystes at han er ugild i saka. Varaordføreren overtok som møteleiar.

Samrøystes vedtak.

#### FPØ - vedtak:

Kommunestyret godkjenner at Vaksdal kommune inngår et interkommunalt samarbeid om kartlegging, tilsyn og oppfølging av forsøpling etter lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven). Samarbeidet etableres mellom kommunene Askøy, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund, Vaksdal og BIR AS. Oppgavene utføres av BIR AS, som drifter et felles kontor for utførelse av oppgavene etter forurensningsloven.

Samarbeidet etableres først som et to årig prøveprosjekt, med oppstart 1.1.15 og avslutning 1.1.17, med en intensjon om å få i stand en permanent ordning.

Vaksdal kommune bidrar sammen med de andre kommunene til finansieringen av prøveprosjektet fra 1.1.15 til 1.1.16 .

Kostnadene knyttet til samarbeidet dekkes innenfor ansvar ..... og innarbeides i budsjett og økonomiplan.

## **Kommunestyret - 29/2014**

### **KOM - behandling:**

Med heimel i forvaltningslova § 6 e punkt 2 vedtok kommunestyret samrøystes at Eirik Haga er ugild i saka. Varaordføreren overtok som møteleiar.

Samrøystes vedtak.

### **KOM - vedtak:**

Kommunestyret godkjenner at Vaksdal kommune inngår et interkommunalt samarbeid om kartlegging, tilsyn og oppfølging av forsøpling etter lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven). Samarbeidet etableres mellom kommunene Askøy, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund, Vaksdal og BIR AS. Oppgavene utføres av BIR AS, som drifter et felles kontor for utførelse av oppgavene etter forurensningsloven.

Samarbeidet etableres først som et to årig prøveprosjekt, med oppstart 1.1.15 og avslutning 1.1.17, med en intensjon om å få i stand en permanent ordning.

Vaksdal kommune bidrar sammen med de andre kommunene til finansieringen av prøveprosjektet fra 1.1.15 til 1.1.16 .

Kostnadene knyttet til samarbeidet dekkes innenfor ansvar ..... og innarbeides i budsjett og økonomiplan.

## **Saksopplysninger:**

### **Bakgrunn**

BIR AS har, med deltakelse fra eierkommunene, gjennomført et prosjekt for å utrede muligheten for et interkommunalt samarbeid om utførelse av kommunenes tilsynsoppgaver etter forurensningsloven, hvor BIR AS på vegne av kommunene bistår i utførelse av kommunenes oppgaver.

Prosjektet anbefaler at kommunene Askøy, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund, Vaksdal og BIR AS

inngår et samarbeid om tilsyn, kartlegging og oppfølging av saker om forsøpling etter forurensningsloven.

BIR AS ved avdeling for Forvaltning og utvikling utfører på vegne av kommunene oppgavene, og ansetter en ekstra medarbeider for dette formålet. BIR AS har arbeidsgiveransvaret for medarbeideren.

Driftsutgifter knyttet til en ekstra medarbeider kan ikke dekkes av renovasjonsgebyret, men kostnadene fordeles derfor prosentvis mellom kommunene i forhold til et grunnbeløp på 30 % og folketallet i den enkelte kommune.

Avtalen forutsetter gjennomføring av et to års prøveprosjekt (2015-16) med intensjon å om permanent ordning. Avtalen kan sies opp av den enkelte kommune med ett års skriftlig varsel.

### **Vurdering**

BIR AS etablerte et prosjekt for å utrede muligheter for et interkommunalt samarbeid i BIR-kommunene om kommunale oppgaver etter forurensningsloven. Utredningen har kartlagt ønsker, behov, krav og forventninger til et eventuelt interkommunalt samarbeid om kommunens oppgaver etter forurensningsloven.

Som et ledd i planleggingen av prosjektet, ble det høsten 2012 innhentet synspunkter fra alle eierkommunene på det planlagte prosjektet og et interkommunalt samarbeid om en lovpålagt miljøoppgave. Forundersøkelsen viste at:

- Kommunene er utelukkende positive til et interkommunalt samarbeid om en lovhjemlet miljøoppgave.
- Det er bred interesse blant kommunene for å delta i et interkommunalt samarbeid om en miljøoppgave. Bergen kommune ønsker å fortsette å ivareta oppgavene selv, men er positiv til samarbeid.
- Det er interesse for samarbeid om flere typer oppgaver; tilsyn med næringsavfall, tilsyn med forsøpling (inkl. fjerning av gamle bilvrak) og tilsyn med bygg- og anleggsavfall,
- Viktige grunner for kommunal deltakelse i et interkommunalt samarbeid er å sikre at miljøoppgavene blir utført med tilstrekkelig kvalitet i utførelsen.
- Det er bred interesse blant kommunene for å delta i prosjektorganisasjonen som skal utrede et interkommunalt samarbeid.

- 1 Etter forundersøkelsen ble prosjektet startet opp. Mål for prosjektet har vært å utrede hvordan BIR AS kan tilby assistanse til kommuner som ønsker hjelp til ulike forvaltningsoppgaver innenfor forurensingsområdet. Utredningen har fokusert på hvordan BIR kan tilby kommuner assistanse i tilsyn med:

- Næringsavfall (som i art ikke skiller seg vesentlig fra husholdningsavfall)
- Forsøpling (inkl fjerning av gamle bilvrak)
- Bygg og anleggsavfall (BA-avfall)

Etter utredningsarbeid og dialog med BIR-kommunene, skal prosjektet anbefale en lovhjemlet oppgave for gjennomføring av BIR i et prøveprosjekt. Deretter skal ordningen evalueres. Kommunestyrene i BIR-kommunene må så eventuelt vedta en permanent oppgaveoverføring til BIR.

Prosjektet er organisert med styringsgruppe, prosjektgruppe og en referansegruppe, hvor BIRs eierkommuner er representert. Referansegruppen har gitt innspill til og kommentert både utredningen og prosjektgruppens forslag til samarbeidsoppgave og samarbeidsmodell.

Utredningen er lagt opp som en prosess med flere aktiviteter, som har ledet fram til en anbefaling av en samarbeidsoppgave og en samarbeidsmodell.

Aktiviteter og prosess er vist i figuren under:

Utredningen tar både hensyn til kommunenes ønsker og behov og til BIRs muligheter for å ta på seg og utøve

en tilsynsoppgave på vegne av kommunene. Data til utredningen er samlet inn ved hjelp av:

- Spørreundersøkelse på mail til BIRs eierkommuner høsten 2012
- Intervjuer/møter i 8 av BIRs 9 eierkommuner vår og høst 2013
- Intervjuer/møter i BIR høst 2013
- Workshop med prosjektets referansegruppe, vinter 2013
- Erfaringer fra lignende interkommunale samarbeid
- Lovtolkning og informasjon om regelverk fra Miljøverndepartementet

Det har ikke vært gjennomført intervju/møte med Bergen kommune.

Utredningen er basert på en kost/nytte vurdering av et interkommunalt samarbeid for kommunene og for BIR, hvor følgende kriterier har vært sentrale:

2 *Kriterium 1: Ivareta oppgaver som enkeltkommuner ikke får løst selv:*

- Kommuner jobber alt i dag med saker om forsøpling, om enn i varierende grad
- Kommuner vil med bistand fra BIR jobbe med og få løst flere saker om forsøpling enn før
- Kommuner vil få en bedre og dokumentert oversikt over forsøplingen i kommunen, og vil dermed kunne ta tak i sakene på et tidligere stadium, noe som har en forebyggende effekt
- BIR har et større apparat enn kommunene, for å informere publikum om viktigheten av å forhindre forsøpling, og om resultatet av arbeidet BIR og kommunene gjøre
- Det må påregnes noe arbeid for kommunens kontaktpunkt/saksbehandler i BIR, selv om BIR får delegert myndighet og utfører oppgavene selv. BIR ønsker å dra nytte av kommunens lokalkunnskap om avfall- og forsøplingssituasjonen, og til dette trenger BIR et kontaktpunkt i hver kommune. Etter som tiden går vil BIR opparbeide seg mer lokalkunnskap om avfall- og forsøplingssituasjonen i kommunene.

3

4 *Kriterium 2: Utføre oppgavene med bedre kvalitet enn enkeltkommuner kan:*

- Det vil bli en raskere gjennomføring av krevende/større saker om forsøpling
- Det vil bli en gjennomføring av saker hvor lovverkets handlingsrom utnyttes mer enn før
- Kommuner vil få en større prosessrisiko som følge av at det brukes flere maktmidler for å få ryddet opp (pålegg, tvangsmulkt)
- BIRs kompetanse på miljøfag og forurensningsjuss vil gjøre det lettere å se hvordan de ulike sakene bør håndteres og gi en trygg gjennomføring av sakene
- Kapasitet hos tilsynsorganer i BIR AS kan være en utfordring dersom det er flere saker i flere kommuner som krever en rask respons og avklaring

5

6 *Kriterium 3: Utføre oppgavene på en kostnadseffektiv måte*

- Kommunen vil bruke mer penger på saker om forsøpling enn før, som følge av at det vil bli jobbet med flere saker og som følge av at stillingen i BIR må finansieres ved et driftstilskudd fra kommunene.
- Kostnader ved opprydding vil i større grad bli veltet over på den ansvarlige, da ansvarlige i større grad vil bli identifisert og muligheter lovverket gir for å plassere kostnader hos disse vil bli tatt i bruk i større grad.
- Med et fast rammeverk og med BIR sin kompetanse vil kompliserte saker kunne løses raskere enn før

Oppsummert, så vil assistanse fra BIR føre til at kommunene i større grad enn før får ryddet opp i forsøpling. Det antas at kommunene får økte kostnader som følge av samarbeidet. Men med større fokus på opprydding og tidlig opprydding, samt informasjon til publikum, vil imidlertid omfanget av forsøpling over noe tid kunne synke og bli mindre.

**Vurdering**

Prosjektet anbefaler at kommunene samarbeider om tilsyn med forsøpling.

**Konklusjon**

Rådmannen anbefaler at Vaksdal kommune inngår interkommunalt samarbeid om utførelse av oppgaver knyttet til forsøpling etter forurensningsloven i samsvar med vedlagte forslag til avtale.